

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2811

Vragen van het lid **Kuzu** (Groep Kuzu/Öztürk) aan de Ministers van Algemene Zaken en van Buitenlandse Zaken over *het doodvonnis voor de Egyptische oud-president Mohammed Morsi* (ingezonden 20 mei 2015).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Minister-President (ontvangen 2 juli 2015).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel uit Trouw genaamd «Storm van kritiek na doodvonnis Morsi»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Wat vindt u ervan dat de eerste democratisch gekozen president van Egypte ter dood is veroordeeld? Vindt u dat hier sprake is van een politieke afrekening? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat de executie van een democratisch verkozen staats-hoofd feitelijk de executie van een democratie is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3

Het kabinet vindt de terdoodveroordeling van oud-president Morsi en andere leden van de Moslimbroederschap verontrustend. De verdachten hebben recht op cassatie. Het vonnis van het Egyptisch Hof van Cassatie zal beslissend zijn.

Bij elke procesgang hebben de aangeklaagden recht op een onafhankelijk onderzoek en een eerlijk proces. Conform internationaal recht is het de verantwoordelijkheid van de Egyptische rechterlijke macht om ervoor te zorgen dat het proces eerlijk verloopt. Politieke overwegingen mogen geen rol spelen.

Vraag 4 en 5

Waarom heeft de Nederlandse regering zich niet openlijk tegen de doodstraf van de heer Morsi uitgesproken? Is de Nederlandse regering bereid dit zo spoedig mogelijk te doen? Zo nee, waarom niet?

¹ Trouw, 18 mei 2015.

Is de Nederlandse regering bereid het niet alleen bij woorden te laten maar alles in het werk te stellen om te voorkomen dat oud-president Morsi wordt geëxecuteerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4 en 5

Nederland heeft bilateraal zijn zorgen over de recente doodsvonnissen in Egypte overgebracht. Waar opportuun wordt dit ook aangekaart via de EU en de VN.

Vraag 6 t/m 15 en 18 t/m 20

Staat de Minister van Buitenlandse Zaken nog steeds achter zijn uitspraak over het doodvonnis van de Nederlander Ang Kiem Soei in Indonesië: «De regering heeft alle mogelijke middelen ingezet om de Indonesische autoriteiten ertoe te bewegen de executie af te gelasten, juridisch, diplomatiek en politiek, bilateraal en in Europees verband. Nederland is en blijft principieel tegen de doodstraf en de uitvoering ervan. Het is een wrede en onmenselijke straf, die staat voor een onacceptabele ontkenning van menselijke waardigheid en integriteit. Nederland zal zich blijven inzetten voor het tegengaan van de doodstraf, in Indonesië en overal ter wereld.»² Zo ja, waarom is daar in het geval van de heer Morsi dan niet naar gehandeld?

Wat heeft de Nederlandse regering juridisch gedaan en wat gaat de Nederlandse regering juridisch doen om de Egyptische autoriteiten ertoe te bewegen de executie van de heer Morsi af te gelasten?

Wat heeft de Nederlandse regering diplomatiek gedaan en wat gaat de Nederlandse regering diplomatiek doen om de Egyptische autoriteiten ertoe te bewegen de executie van de heer Morsi af te gelasten?

Wat heeft de Nederlandse regering politiek gedaan en wat gaat de Nederlandse regering politiek doen om de Egyptische autoriteiten ertoe te bewegen de executie van de heer Morsi af te gelasten?

Wat heeft de Nederlandse regering bilateraal gedaan en wat gaat de Nederlandse regering bilateraal doen om de Egyptische autoriteiten ertoe te bewegen de executie van de heer Morsi af te gelasten?

Wat heeft de Nederlandse regering in Europees verband gedaan en wat gaat de Nederlandse regering in Europees verband doen om de Egyptische autoriteiten ertoe te bewegen de executie van de heer Morsi af te gelasten?

Is de Nederlandse regering bereid om (net als bij het doodvonnis van Ang Kiem Soei in Indonesië) Zijne Majesteit de Koning contact op te laten nemen met het Egyptische staatshoofd betreffende het doodvonnis van de heer Morsi? Zo nee, waarom niet?

Heeft de Minister-President al contact gehad of gaat hij binnenkort contact opnemen met de Egyptische president Abdul Fatah al-Sisi betreffende het doodvonnis van de heer Morsi? Zo nee, waarom niet?

Heeft de Minister van Buitenlandse Zaken al met zijn Egyptische collega over het doodvonnis van de heer Morsi gesproken of gaat hij dat binnenkort doen? Zo nee, waarom niet?

Is de Minister van Buitenlandse Zaken bereid een speciale gezant naar Egypte te sturen om het doodvonnis van de heer Morsi bij de autoriteiten aan te kaarten? Zo nee, waarom niet?

Is de Nederlandse regering bereid om proactief het doodvonnis van oud-president Morsi aan te kaarten bij mevrouw Mogherini, de Hoge Vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid? Zo nee, waarom niet?

Is de Nederlandse regering bereid om proactief het doodvonnis van oud-president Morsi aan te kaarten bij de Verenigde Naties? Zo nee, waarom niet?

Klopt het dat behalve tegen oud-president Morsi ook tegen meer dan 1.500 Egyptische burgers doodstraffen zijn uitgesproken? Vindt u dit niet een politieke zuivering in de vorm van een massa-executie? Zo nee, waarom niet? Wat gaat u doen zodat deze massa-executie kan worden afgewend?

² <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2015/01/17/koenders-veroordeelt-executie-nederlander-in-indonesie.html>

Antwoord 6 t/m 15 en 18 t/m 20

Egyptische media schatten het aantal opgelegde doodstraffen sinds juli 2013 op 1.663, waarvan er 520 zijn goedgekeurd door de grootmoefi. Voor zover bekend zijn dit jaar 7 doodstraffen uitgevoerd.

Het kabinet is onverminderd tegen de doodstraf, in alle gevallen en in alle omstandigheden. Het kabinet beschouwt de doodstraf als een onnodige wrede en inhumane straf en zet zich daarom in voor een wereldwijde afschaffing. In lijn met dit standpunt spreekt Nederland de Egyptische autoriteiten hierop aan in zowel bilateraal als multilateraal verband. Het meest recente voorbeeld hiervan zijn de hoogambtelijke politieke consultaties die eind mei jl. op niveau directeur-generaal in Cairo hebben plaatsgevonden. Nederland heeft tijdens deze gesprekken protest aangetekend tegen de doodstrafvonnissen. De secretaris-generaal van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft het Nederlandse standpunt overgebracht aan de grootmoefi van Egypte tijdens diens bezoek aan Nederland in april jl. Ook de ambassadeur in Cairo heeft de Nederlandse positie over doodstraffen bij de Egyptische autoriteiten kenbaar gemaakt. Uiteraard wordt tevens op ministerieel niveau met Egypte over mensenrechten gesproken.

Nederland staat achter de verklaring die de Hoge Vertegenwoordiger Mogherini op 17 mei jl. heeft afgegeven kort na de rechterlijke uitspraak tegen Morsi en ruim 100 andere Moslimbroeders.³ Naar verwachting vindt rond de zomer het EU-Egypte subcomité voor democratisering, mensenrechten en goed bestuur plaats, waarbij o.a. de Europese zorgen over de doodstraf op de concept-agenda staan. Tevens bezoekt de EU Speciaal Vertegenwoordiger Mensenrechten Lambrinidis Egypte regelmatig om mensenrechtenzorgen aan te kaarten. Om die reden acht het kabinet het niet opportuun om separaat een Nederlandse speciale gezant aan te wijzen om de doodvonnissen in Egypte aan te kaarten.

Tijdens de 29e zitting van de VN-Mensenrechtenraad die van 15 juni t/m 3 juli 2015 plaatsvindt, heeft de EU na aandringen van o.a. Nederland haar zorgen over de doodsvonnissen in Egypte aangekaart. Nederland heeft tijdens de zitting ook op eigen titel zijn zorgen geuit over recente doodstrafzaken.

Vraag 16

Met welke landen die de doodstraf hanteren onderhoudt Nederland economische, diplomatieke en politieke betrekkingen?

Antwoord 16

Volgens cijfers van de Verenigde Naties zijn er wereldwijd 46 landen of gebieden die de doodstraf nog hanteren.⁴ Nederland onderhoudt met alle landen ter wereld op enigerlei wijze economische, diplomatieke of politieke betrekkingen. Het hebben van betrekkingen is juist van waarde om o.a. een dialoog over de mensenrechtensituatie te kunnen voeren met het betreffende land.

Vraag 17

Welke gevolgen heeft het doodvonnis van oud-president Morsi voor de politieke, diplomatieke en economische betrekkingen tussen Nederland en Egypte?

Antwoord 17

Het kabinet acht het van belang dat Nederland brede betrekkingen met Egypte blijft onderhouden waarbij niet alleen sprake is van economische relaties maar ook een constructief-kritische dialoog plaatsvindt over mensenrechtenskwetsies zoals de doodstraf.

Vraag 21

Bent u bereid deze vragen uiterlijk op 1 juni 2015 te beantwoorden, aangezien het doodvonnis op 2 juni 2015 mogelijk door de rechter definitief wordt gemaakt?

³ http://eeas.europa.eu/statements-eeas/2015/150517_04_en.htm

⁴ <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V15/023/15/PDF/V1502315.pdf?OpenElement>

Antwoord 21

Het is niet haalbaar gebleken om de vragen uiterlijk op 1 juni 2015 te beantwoorden.